

Nr 1233

Av herr **Börjesson** i Falköping m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 71, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1056 i Första kammaren)

Skattesystemet måste enligt vår mening ses som ett väsentligt instrument i fördelnings- och jämlikhetspolitiskt syfte. Men utformningen skall självfallet vara sådan, att sparande, investeringsvilja och ekonomisk tillväxt får bästa möjliga förutsättningar till gagn för alla. Ett effektivt näringsliv är sålunda den första förutsättningen för en framgångsrik fördelningspolitik. Skattesystemets näringspolitiska konsekvenser blir därmed av avgörande betydelse. Det ringa intresse, som ägnats dessa viktiga problem i skatteutredningarna hittills, framstår som anmärkningsvärt.

Det väckte stor förvåning, när kapitalkatteberedningens majoritet i sitt betänkande om kapitalbeskattningen förklarade, att det inte behövdes "närmare analyser angående exempelvis den förräntning, som erfordras för att ett i familjeföretag nedlagt kapital skall kunna bevaras intakt" — detta trots att sådana undersökningar begärts av minoriteten. Detta framstod som särskilt anmärkningsvärt mot bakgrunden av att beredningen måste konstatera, att förmögenheterna mellan 200 000 och 750 000 kr., som kan betecknas som representativa för familjeföretagen, redan vid nuvarande beskattning haft "svårigheter att behålla kapitalet". I många fall pekade siffrorna på, framhöll beredningen, "stagnation eller rent av tillbakagång".

Kritiken från remissinstanserna var på denna punkt mycket hård. Mot bakgrunden härav har finansministern i den föreliggande propositionen nr 71 frångått kapitalkatteberedningens förslag och förordat särskilda regler, innebärande att förmögenheter i mindre och medelstora s. k. familjeföretag, som bedriver jordbruk, skogsbruk eller rörelse, under vissa förutsättningar skall bli beskattade efter i stort sett oförändrad nivå. Detta är naturligtvis ett mycket stort framsteg i jämförelse med kapitalkatteberedningens majoritetsförslag. Ytterligare korrigeringar bör vara möjliga. Denna fråga behandlas i andra motioner från vårt håll.

Det kan inte gärna bestridas, att det är en stor brist vid den nu aktuella skattereformen, att man inte undersökt vilka konsekvenserna kan bli för

den ekonomiska tillväxten i vårt land. Vi anser inte, att detta behöver hindra en angelägen skattereform. Men det är enligt vår mening nödvändigt, att dessa brister i utredningsmaterialet repareras med det snaraste.

Det är naturligtvis väsentligt för oss att veta vilka konsekvenser skattesystemet har för näringslivet, den ekonomiska tillväxten och därmed också för standardhöjningen och fördelningspolitiken. Kapitalskatterna i vårt land är höga i jämförelse med förhållandena i andra länder. Vad betyder detta för vårt näringslivs konkurrensmöjligheter på världsmarknaden? Vad betyder det för vår handelsbalans? För sysselsättningen i vårt land? Har vi en skattepolitik, som medför arbetslöshetsrisker? Blir de mindre och medelstora företagen särskilt hårt drabbade? Det skulle i så fall innebära, att skattepolitiken leder till ekonomisk maktkoncentration.

Mycket talar för att skattesystemet inte har den bästa utformningen med sikte på såväl ekonomisk tillväxt som jämlikhet. Den ekonomiska tillväxttakten har under senare år knappast varit helt tillfredsställande. Bakom detta torde inte minst ligga, att investeringarna för det svenska näringslivets effektivisering och rationalisering inte svarat mot det önskvärda. Vårt land har här kommit på efterkälken — i förhållande till flertalet konkurrentländer. Det frivilliga och enskilda sparandet har otvivelaktigt visat sig otillräckligt, och det torde vara en fråga, som har samband med skattesystemet. Det kan också vara svårt att bortse från att de ökade valutasvårigheterna för vårt land delvis har sin förklaring i kapitalflykt.

Kapitalskatteberedningen skall fortsätta sitt arbete. Förslagen i propositionen nr 71 är till väsentliga delar att betrakta som provisorium. Det synes oss angeläget, att kapitalskatteberedningen i sitt fortsatta arbete ägnar särskild uppmärksamhet åt frågan hur skattesystemet påverkar sparande, investeringsvilja och ekonomisk tillväxt. En sådan bedömning har avgörande betydelse för våra praktiska möjligheter till jämlikhet. Naturligtvis får man förutsätta, att kapitalskatteberedningen har sin uppmärksamhet främst på verkningarna av förmögenhets- och arvsskatterna. Men problemet innefattar också inkomstbeskattningen, och en helhetsbedömning kan knappast göras utan att också denna inneslutes i perspektivet.

Även en annan fråga avser vi att aktualisera i detta sammanhang, nämligen den betydelse, som ett ändrat penningvärde har för skattepolitiken. Här inskränker vi oss till konsekvenserna för kapitalbeskattningen, eftersom motsvarande problem för inkomstbeskattningen behandlas i andra motioner från vårt håll. Ett ändrat penningvärde bör i princip inte medföra ändrat skattetryck, eftersom skatteändringar i anslutning till vad grundlagen stadgar bör ske efter beslut i demokratisk ordning. En mindre penningvärdeförändring bör från praktiska utgångspunkter inte föranleda åtgärd. Men en automatik bör finnas, som vid penningvärdeförändring av

viss procent garanterar, att skatterna återföres till den beslutade nivån, d. v. s. genom justering av skattepliktsgräns och övriga beloppsgränser. Frågan har för inkomstbeskattningens vidkommande aktualiserats i andra motioner från vårt håll. Här tar vi upp frågan med avseende på förmögenhets- och arvsskatterna.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 71 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

1) om skyndsam utredning av hur skattesystemet bör vara utformat för att på bästa sätt främja sparande, investeringsvilja och ekonomisk tillväxt till gagn för en jämlikhetspolitisk strävan, samt

2) om skyndsam utredning av en sådan utformning av kapitalskatterna, att penningvärdeförändring över viss nivå inte medför ändrat skattetryck, i enlighet med vad i motionen har anförts.

Stockholm den 1 april 1970

Bengt Börjesson (cp)
i Falköping

C.-G. Enskog (fp)

John Eriksson (cp)
i Bäckmora

Gunnar Hyltander (fp)

Bertil Jonasson (cp)

Arne Persson (cp)
i Heden
